

УДК 338.486

DOI: 10.60022/2(9)-33S

Пилипенко Катерина Анатоліївна

доктор економічних наук

професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького, Україна

Rylypenko Kateryna

Doctor of Economic Sciences

Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0003-3170-1208

Рунчева Наталія Вікторівна

доктор економічних наук

професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького, Україна

Runcheva Nataiiia

Doctor of Economic Sciences

Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-8645-9821

Горяча Оксана Любомирівна

кандидат економічних наук

доцент кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького, Україна

Horiacha Oksana

Candidate of Economic Sciences

Associate Professor of the Department of Economics, Hotel, Restaurant and Tourism Business

Bohdan Khmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-9211-4547

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ РЕГІОНУ В ПЕРІОД НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Анотація. У статті досліджено роль подієвого туризму як вагомого чинника соціально-економічного розвитку Полтавського регіону в умовах невизначеності та післявоєнного відновлення. Проаналізовано нормативно-правові засади функціонування галузі, сучасний стан та динаміку розвитку подієвого туризму на Полтавщині у 2023–2025 рр., а також окреслено його економічні, культурні й соціальні ефекти. На основі методів SWOT- і PESTEL-аналізу ідентифіковано сильні та слабкі сторони, можливості й загрози подальшого розвитку регіонального івент-туризму. Представлено результати кейс-досліджень ключових подій регіону (ГогольFest, Опішня-Слюсар-Фест, Гелон-Фест, Свято Полтавської галушки), що демонструють позитивний вплив івент-активностей на рівень зайнятості, локальну економіку та формування культурної ідентичності територіальних громад. Доведено, що подієвий туризм виступає ефективним інструментом стимулювання внутрішнього туристичного потоку, підтримки малого бізнесу та збереження нематеріальної культурної спадщини. Сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення регіональної стратегії розвитку подієвого туризму, які передбачають підвищення рівня цифровізації, модернізацію туристичної інфраструктури та розширення партнерських взаємодій між органами влади, бізнесом і місцевими громадами.

Ключові слова: подієвий туризм, Полтавщина, регіональний розвиток, культурна спадщина, івент-менеджмент, соціально-економічний ефект, туристичний кластер.

IMPLEMENTATION OF THE REGIONAL EVENT TOURISM DEVELOPMENT STRATEGY IN A PERIOD OF UNCERTAINTY

Abstract. *The article examines the role of event tourism as an important factor in the socio-economic development of the Poltava region in conditions of uncertainty and post-war recovery. An overview of scientific works by researchers in the tourism sector is provided. Methodological gaps and shortcomings in existing studies are identified. The regulatory framework, current state and dynamics of the development of event tourism in Poltava region in 2023-2025 are analyzed, its economic, cultural and social effects are determined, which cover various thematic areas - art, crafts, history, gastronomy. It is noted that the main growth points are the digitalization of promotion, infrastructure development and a system of sustainable event financing. Based on the methods of SWOT and PESTEL analysis, strengths and weaknesses, opportunities and threats to the development of the industry are identified. The results of case studies of key events in the region (GogolFest, Opishnia-Slyusar-Fest, Gelon-Fest, Poltava Dumpling Festival) are presented, which demonstrate the positive impact of event tourism on employment, the local economy and the formation of cultural identity of communities by promoting job creation, the development of small and medium-sized businesses, the activation of creative industries and an increase in the employment level of the population. The results of a sociological survey are presented, which confirm the positive impact on the image of the region and the sense of belonging to the local community. The range of main drivers of the development of the industry is outlined: active participation of communities, support for regional programs, expansion of marketing presence and implementation of digital technologies. It is proven that event tourism is an effective tool for activating domestic tourism, developing small businesses and preserving intangible heritage. Practical recommendations have been formulated to improve the regional strategy for the development of event tourism, which include increasing the level of digitalization, developing infrastructure, and establishing partnerships between authorities, businesses, and communities.*

Keywords: *event tourism, Poltava region, regional development, cultural heritage, event management, socio-economic effect, tourism cluster.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку України характеризується посиленням ролі туризму як однієї з ключових галузей національної економіки, здатної забезпечити сталий розвиток регіонів, зміцнення культурної ідентичності та соціальної згуртованості населення.

В умовах післявоєнного відновлення та інтеграції України до європейського простору особливої актуальності набуває подієвий туризм, який поєднує економічну, культурну та просвітницьку функції. Цей сегмент туристичної індустрії виступає не лише інструментом підвищення туристичної привабливості територій, а й дієвим механізмом соціальної консолідації, популяризації національних цінностей і збереження культурної пам'яті. Проведення фестивалів, історико-культурних реконструкцій, ярмарків та мистецьких подій сприяє розвитку малого й середнього підприємництва, створенню нових робочих місць, активізації креативних індустрій, а також охороні нематеріальної культурної спадщини. Таким чином, подієвий туризм слід розглядати не лише як сферу рекреації, а як важливий чинник суспільного розвитку, державотворчих процесів і формування локальної ідентичності.

Полтавщина, як один із провідних культурних осередків Центральної України володіє значним потенціалом для подальшого розвитку подієвого туризму. Регіон вирізняється багатою історико-культурною спадщиною, розвиненими гастрономічними традиціями, мистецькими школами, унікальними етнографічними ресурсами та вигідним географічним положенням. На його території регулярно проводяться масштабні культурні події, зокрема ГогольFest, Опішня-Слюсар-Фест, Гелон-фест та численні фестивалі народного мистецтва, які формують позитивний туристичний імідж області на національному й міжнародному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика подієвого туризму в Україні останніми роками набула значної наукової уваги з боку вітчизняних та зарубіжних дослідників. Наукові підходи до її вивчення охоплюють аспекти сталого регіонального розвитку, соціальної інтеграції, збереження культурної спадщини та формування іміджу територій. У наявних дослідженнях підкреслюється багатофункціональний характер подієвого туризму — від ролі економічного каталізатора до засобу конструювання культурної ідентичності населення й зміцнення соціальної згуртованості на рівні громад.

Так, колектив авторів у складі Г. Щуки, Л. Ковальської, Ю. Безрученкова у статті «Подієвий туризм: уточнення базових характеристик» зазначає: подієвий туризм сьогодні «...може бути ефективним інструментом розвитку туристичної дестинації за умови збалансованості та продуманості івент-пропозиції, дозволяє подолати сезонні коливання, збільшити тривалість перебування туристів та ін.». Автори підкреслюють, що системна підтримка івентів потребує розробки регіональних стратегій із чітко визначеними показниками економічного та соціального ефекту [1, с. 74].

О. Крупа у роботі «Стратегія розвитку подієвого туризму на регіональному рівні: стратегічний аналіз та інноваційні перспективи» зазначає, що: «...стратегія розвитку має передбачати механізми громадської участі, партнерства з неурядовими організаціями, формування освітніх і волонтерських ініціатив. Це сприяє не лише розвитку туризму, а й формуванню сталих соціальних зв'язків, зміцненню локальної ідентичності та почуття гордості за свій регіон» [2]. Дослідниця також вказує на необхідність формування кластерного підходу для сталого розвитку подієвих ініціатив.

На міжнародному рівні R. Getz у класичній праці "Event Studies: Theory, Research and Policy for Planned Events" визначає подієвий туризм як «рушійну силу культурного капіталу», що «сприяє розвитку локальної ідентичності та зміцненню міжрегіональної співпраці». Він підкреслює, що стратегічне планування івентів має враховувати баланс між економічними вигодами й культурною автентичністю [3].

У дослідженні European Travel Commission "Tourism Recovery and Events in Central and Eastern Europe" зазначено: «...події в малих і середніх містах стають інструментом демократизації туризму, створюють сталі робочі місця й формують нову хвилю культурного підприємництва» [4]. У звіті наведено приклади посткризового розвитку подієвого туризму в країнах Центральної Європи, релевантні для українського контексту (зокрема, фестивалі в Любліні, Кошице, Вільнюсі).

Значна увага науковців та практиків зосереджена на процесах цифровізації туристичної сфери. Згідно з аналітичним звітом Державного агентства розвитку туризму України (ДАРТ, 2025) «Стан та тенденції розвитку туристичної галузі України», одним із ключових чинників зростання внутрішнього туристичного ринку є розвиток подієвих онлайн-платформ, електронних сервісів бронювання квитків, інтерактивних карт подій та промоційних цифрових кампаній [5]. За даними звіту, частка відвідувачів регіональних фестивалів, які користувалися онлайн-сервісами придбання квитків у 2024 році, зросла на 27 %, що свідчить про поступову цифрову трансформацію галузі та підвищення її технологічної адаптивності.

Попри активізацію наукових і прикладних досліджень, низка проблем залишається невирішеною. Передусім це:

- відсутність достатньо розроблених економічних моделей оцінювання ефектів подієвих заходів на регіональному рівні, зокрема для Полтавщини;
- слабкий розвиток інтегрованих баз даних щодо подієвих активностей;
- обмежена кількість міждисциплінарних досліджень, що поєднують культурологічний, соціологічний та фінансово-економічний аналіз.

У цьому контексті стаття спрямована на подолання визначених обмежень шляхом застосування комплексного підходу, який поєднує кількісний аналіз економічного впливу подієвих заходів на Полтавщині у 2023-2025 рр. з якісним дослідженням їх соціокультурних та суспільно-економічних наслідків [6].

Водночас виявлено низку методологічних прогалин, притаманних існуючим науковим напрацюванням:

- переважно описовий характер досліджень та недостатнє використання стандартизованих економетричних інструментів оцінювання впливу подій (зокрема моделей input-output, мультиплікаторних підходів);
- нестача репрезентативних регіональних даних, особливо щодо Полтавської області, через фрагментарність або недоступність статистичної звітності;
- обмежена кількість досліджень, що інтегрують культурний (ідентичнісний) вимір та економічний аналіз у єдиній концептуальній моделі;
- недостатнє врахування ризиків безпекового, епідеміологічного та воєнного характеру в контексті планування подій та оцінювання їх довгострокових наслідків.

Представлений огляд демонструє потребу у формуванні більш комплексної наукової платформи, здатної забезпечити системне вивчення подієвого туризму в умовах сучасних викликів.

Наша робота покликана заповнити зазначені прогалини через застосування комбінованої

методології (кількісні показники Держстату/ДАРТ + кейс-дослідження локальних подій Полтавщини + SWOT/PESTEL), а також через інтеграцію культурно-соціального аспекту (формування ідентичності) із економічною оцінкою (оцінка прямих і непрямих ефектів). Таким чином, стаття має на меті запропонувати практичні рекомендації для регіональної стратегії, адаптовані до поствоєнного й трансформаційного контексту Полтавщини. (Детальні методи й дані описано в наступному розділі).

Метою статті є обґрунтування ролі подієвого туризму у реалізації регіональної стратегії розвитку Полтавщини як чинника суспільно-економічного зростання, формування національної ідентичності та збереження культурної спадщини.

Дослідження спрямоване на виявлення потенціалу подієвого туризму в контексті побудови конкурентоспроможного туристичного простору, який поєднує культурну унікальність із економічною доцільністю.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- 1) проаналізувати нормативно-правові засади розвитку подієвого туризму в Україні;
- 2) оцінити сучасний стан і динаміку туристичних потоків Полтавського регіону у 2023-2025 рр.;
- 3) розкрити соціально-економічний та культурний ефект від реалізації подієвих заходів;
- 4) визначити ключові напрями підвищення ефективності реалізації регіональної стратегії розвитку подієвого туризму.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що раціональне використання потенціалу подієвого туризму здатне забезпечити не лише економічне зростання Полтавського регіону, а й сприяти духовному відродженню суспільства, зміцненню культурного капіталу нації та інтеграції області в національний і міжнародний туристичний простір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методологічна база роботи ґрунтується на системному та міждисциплінарному підході до аналізу подієвого туризму як соціально-економічного феномену, що поєднує елементи економічної теорії, культурології, соціології та менеджменту. Концептуальну основу становлять принципи сталого розвитку, регіональної економіки, кластерної інтеграції та синергії культурних і туристичних ресурсів.

Для ефективного розвитку подієвого туризму у Полтавській області необхідним є дотримання принципів сталого розвитку, регіональної економіки, кластерної інтеграції та синергії культурних і туристичних ресурсів та маркетингового забезпечення подієвих заходів.

Таблиця 1 узагальнює основні нормативні документи, що формують правову основу розвитку подієвого туризму Полтавщини станом на 2025 рік, зокрема закони України, державні програми, регіональні стратегії та методичні рекомендації органів державної влади та місцевого самоврядування.

Таблиця 1

Нормативно-правова база розвитку подієвого туризму Полтавщини (станом на 2025 р.)

Назва нормативного документа	Рік прийняття / чинності	Короткий зміст / значення для розвитку подієвого туризму	Джерело (інтерактивне посилання)
Закон України «Про туризм» № 324/95-ВР	1995 (із змінами 2023)	Визначає правові, організаційні й соціально-економічні засади туризму; регламентує створення туристичного продукту, діяльність суб'єктів ринку, державне регулювання.	zakon.rada.gov.ua/go/324/95-вр
Закон України «Про культуру» № 2778-VI	2010	Закріплює державну політику у сфері культури, підтримку нематеріальної спадщини, фестивального руху й локальних ініціатив.	zakon.rada.gov.ua/go/2778-17
Постанова КМУ Про затвердження Державної стратегії розвитку туризму та курортів до 2030 р.»	2023 (проект ДАРТ)	Визначає пріоритети національної туристичної політики, зокрема розвиток подієвого, культурного й внутрішнього туризму.	tourism.gov.ua/plans-and-report
Стратегія розвитку Полтавської області 2021–2027 рр.	2021	Містить розділ «Культура і туризм», де подієвий туризм визначено як інструмент формування іміджу області та розвитку МСП.	adm-pl.gov.ua
Програма розвитку культури і туризму Полтавської області 2023-2025 рр.	2023	Визначає напрями фінансування фестивалів, ремісничих і мистецьких подій, маркетингові та інфраструктурні заходи.	adm-pl.gov.ua
Державна цільова програма розвитку туризму та курортів	2013 (діє з оновленнями)	Передбачає підтримку івент-індустрії, створення туристичних кластерів і підготовку кадрів.	zakon.rada.gov.ua

Продовження таблиці 1

Наказ Мінекономіки «Про затвердження Порядку класифікації туристичних ресурсів»	2022	Упорядковує підходи до класифікації ресурсів, у т. ч. культурно-подієвих, для статистичного обліку.	me.gov.ua
Методичні рекомендації ДАРТ щодо розвитку подієвого туризму	2023	Визначають підходи до планування, маркетингу та оцінки ефекту подієвих заходів; рекомендовані регіональним адміністраціям.	tourism.gov.ua

Джерело: складено авторами за відкритими даними ДАРТ, Мінекономіки, Полтавської ОДА та порталу Верховної Ради України

У дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечують всебічний аналіз подієвого туризму як багатовимірного соціально-економічного явища. Зокрема використано:

- 1) аналіз і синтез – для систематизації теоретичних підходів до визначення ролі подієвого туризму в економічному та культурному розвитку регіону;
- 2) порівняльний аналіз – для співставлення показників Полтавської області з даними інших регіонів України (Львівської, Одеської, Чернівецької областей) з метою виявлення конкурентних переваг і слабких сторін;
- 3) SWOT-аналіз – для визначення внутрішніх сильних і слабких сторін, а також зовнішніх можливостей і загроз розвитку подієвого туризму на Полтавщині;
- 4) PESTEL-аналіз – для оцінювання політичних, економічних, соціальних, технологічних, екологічних та правових чинників, що формують умови функціонування галузі;
- 5) метод коефіцієнтного аналізу – для розрахунку ключових економічних показників, зокрема:
 - коефіцієнта приросту туристичних потоків;
 - середніх витрат відвідувачів;
 - частки доходів від подієвого туризму у структурі загальних туристичних надходжень регіону;
- 6) метод експертних оцінок – для узагальнення результатів опитувань організаторів фестивалів та представників органів місцевого самоврядування.

З огляду на часткову відсутність детальної статистичної інформації щодо відвідуваності окремих подієвих заходів, частину показників отримано шляхом експертного оцінювання або екстраполяції даних попередніх років.

Для забезпечення достовірності та узгодженості отриманих результатів застосовано триангуляційний підхід, що передбачає зіставлення трьох джерел інформації:

- 1) офіційної статистики Держстату;
- 2) звітів ДАРТ;
- 3) даних, наданих організаторами подій і місцевими органами влади.

Таблиця 2

Показники відвідуваності, доходності, стану і потенціал подієвого туризму
Полтавщини 2023-2025 рр.

Показники	2023 р.	2024 р.	2025 р. (за прогнозами)
Полтавську область відвідали, тис. осіб, в т. ч. на:	305	348	понад 380
- ГогольFest Полтава	приблизно понад 20 тис. відвідувачів		
- Опішня-Слюсар-Фест	до 15 тис. відвідувачів; понад 200 учасників-майстрів		
- Гелон-Фест (Більське городище)	До 12 тис. відвідувачів		
Частка подієвого туризму у структурі туристичних поїздок області, %	27	28,2	30
Доходи від діяльності у сфері туризму млн. грн.	230	265	300
в т. ч. від подієвого туризму	69	79,5	90
Середній чек відвідувача події, грн	980	1250	1570
Сворення тимчасових робочих місць	≅ 430	≅ 500	≅ 500

Джерело: складено авторами

Як свідчать дані, узагальнені в таблиці 2, Полтавська область посідає помітне місце у туристичному просторі Центральної України, поєднуючи значний історико-культурний потенціал, розвинені традиційні ремесла, гастрономічну специфіку та насичену подієву сферу. На підставі інформації Державного агентства розвитку туризму України сформовано показники, що відображають динаміку відвідуваності та обсяги доходів від подієвих заходів.

Структура туристичних надходжень регіону характеризується домінуванням готельних послуг, харчування, транспортних перевезень, а також культурно-дозвіллевих активностей, значну частку яких забезпечують події літнього сезону. Так ми бачимо, у 2023 році Полтавську область відвідали понад 305 тис. внутрішніх туристів, що на 12 % перевищує показник 2022 року. У 2024 році кількість відвідувачів зросла до 348 тис. осіб, а прогноз на 2025 рік передбачає збільшення до більш ніж 380 тис. туристів.

За даними Держстату, обсяг доходів від туристичної діяльності Полтавщини у 2023 році становив близько 230 млн грн, у 2024 році – 265 млн грн, а прогноз на 2025 рік свідчить про високу ймовірність перевищення рівня у 300 млн грн. Ці тенденції підтверджують стійке зростання ролі подієвого туризму в економічній структурі регіону.

Основні доходи формуються за рахунок готельного бізнесу, харчування, транспортних і культурно-дозвіллевих послуг, значна частка яких припадає на події літнього сезону. Так ми бачимо, що у 2023 році Полтавську область відвідали понад 305 тис. внутрішніх туристів, що на 12 % більше, ніж у 2022 році. У 2024 році цей показник сягнув 348 тис. осіб, а прогноз на 2025 рік становить понад 380 тис. туристів.

За даними Держстату, доходи від діяльності у сфері туризму Полтавщини у 2023 році становили близько 230 млн грн, у 2024 – 265 млн грн, а за прогнозом на 2025 р. очікується перевищення позначки 300 млн грн.

Полтавщина володіє розгалуженою інфраструктурою для розвитку подієвого туризму: понад 80 закладів розміщення, близько 200 закладів харчування та близько 40 культурно-дозвіллевих локацій, придатних для проведення масових заходів (за даними Департаменту культури і туризму Полтавської ОДА, 2025).

Найбільш туристично активними центрами Полтавської області є Полтава, Опішня, Решетилівка, Миргород, Гоголеве та Диканька, де органічно поєднуються культурні традиції, ремісничі осередки та історичні пам'ятки.

Ключові щорічні події, що формують подієвий бренд регіону, включають:

- ГогольFest (Полтава) – мультикультурний фестиваль сучасного мистецтва, театру та музики;
- Опішня-Слюсар-Фест – захід, присвячений гончарству та народним промислам;
- Гелон-Фест (Більське городище) – історико-реконструкторський фестиваль античної спадщини, що привертає увагу археологів, митців і туристів;
- Свято Полтавської галушки, МиргородФест, Фестиваль меду і трав – гастрономічні заходи, що поєднують культурний та економічний ефект.

Завдяки активній підтримці місцевих громад та реалізації проєктів ДАРТ у 2024–2025 рр. у регіоні активно розвиваються туристичні маршрути «подієвих вихідних» – короткі тематичні подорожі, що охоплюють декілька локацій (Полтава-Опішня-Решетилівка-Гоголеве).

За підрахунками Департаменту туризму Полтавської ОДА, середній чек відвідувача події у 2024 році становив 1250 грн, з яких приблизно 40 % припадало на проживання, 35 % – на харчування, 15 % – на сувенірну продукцію та послуги, 10 % – на транспорт. Сукупний прямий економічний ефект від подієвих заходів оцінюється на рівні понад 75 млн грн, а мультиплікативний ефект (з урахуванням суміжних галузей) – близько 160 млн грн [7].

Прогноз на 2025 рік передбачає зростання економічного ефекту на 12-15 % з урахуванням розширення мережі партнерських та спонсорських програм.

На основі наведених даних пропонується таблиця «Кейси подієвих заходів Полтавщини (2023-2025 рр.)» (табл. 3), сформована за всіма показниками, розглянутими у попередньому розділі.

Таблиця 3

Реальні кейси подієвих заходів Полтавщини (2023-2025 рр.)

Назва події / показники	ГогольFest Полтава	Опішня-Слюсар-Фест	Гелон-Фест	Свято Полтавської галушки
Роки проведення	2023-2025	2023-2025	2023-2025	2023-2025
Локація	м. Полтава	смт Опішня	Більське городище (Котелевська громада)	м. Полтава

Продовження таблиці 3

Кількість відвідувачів (2024)	22 000	15 000	16 000	30 000
Прямий економічний ефект, млн грн	7,2	5,0	15 000	6,0
Мультиплікативний ефект, млн грн	14,0	7,0	9,0	12,0
Тимчасові робочі місця	110	90	80	120
Основні партнери	ДАРТ, Укр. культурний фонд, Полтавська міськрада, ГО «ГогольFest»	Музей гончарства, Полтавська ОДА, УКФ, громада	Інститут археології НАНУ, Полтавська ОДА, громади	Полтавська міськрада, бізнес, ЗМІ, заклади харчування
Ключові сильні сторони	Сучасний мистецький бренд, міжнародна увага, залучення молоді	Етнокультурна автентичність, розвиток ремесел	Історична автентичність, підтримка археологів	Впізнаваний гастрономічний бренд, активна участь МСП
Основні слабкі сторони	Залежність від грантового фінансування, обмежене розміщення	Недостатня логістика, слабка цифрова промоція	Віддаленість, слабка інфраструктура	Залежність від погоди, відсутність постійної інфраструктури

Джерело: складено авторами

За результатами соціологічного опитування, проведеного у 2024 році серед 150 учасників регіональних фестивалів (за даними Департаменту туризму Полтавської ОДА), 87 % респондентів відзначили позитивний вплив подієвих заходів на формування іміджу області, а 72 % наголосили на їх ролі у зміцненні почуття належності до місцевої спільноти.

Особливої уваги заслуговує залучення молоді до організації фестивалів – у 2024 році частка волонтерів до 30 років становила близько 60 %

Таблиця 4

Сумарні показники чотирьох ключових подій (2024 р.)

Показник	Значення
Загальна кількість відвідувачів	83 000 осіб
Сукупний прямий економічний ефект	22,7 млн грн
Сукупний мультиплікативний ефект	42,0–55,0 млн грн
Кількість створених тимчасових робочих місць	близько 400 осіб
Частка у загальному туристичному доході Полтавщини (2024 р.)	≈ 16 %

Джерело: складено авторами

Представлені подієві заходи формують ядро туристичної активності Полтавського регіону, охоплюючи мистецькі, ремісничі, історичні та гастрономічні напрями. Сукупний економічний ефект цих подій у 2024 році перевищив 70 млн грн з урахуванням надходжень у суміжних секторах, що свідчить про зростання попиту на культурні ініціативи та підвищення їхнього внеску в регіональний розвиток.

Ключовими напрямками подальшого зростання визначено цифровізацію системи просування подій, удосконалення туристичної та транспортної інфраструктури, а також формування стабільної моделі фінансування подієвої сфери.

Окрім економічної складової, подієвий туризм забезпечує щорічне створення до 500 тимчасових робочих місць у сферах організації подій, логістики, торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу. У середньостроковій перспективі прогнозується поступове зростання зайнятості у креативних індустріях Полтавщини, що підсилює роль подієвого туризму як чинника регіонального соціально-економічного розвитку.

Для системного оцінювання розвитку подієвого туризму на Полтавщині проведено SWOT-аналіз, який дозволяє виділити сильні та слабкі сторони галузі, а також визначити основні можливості й ризики (таблиця 5).

Таблиця 5

SWOT-аналіз подієвого туризму Полтавщини

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
- унікальна культурна спадщина (Гоголь, народні промисли, гастрономія) - географічно зручне розташування між Києвом, Харковом і Дніпром - активна підтримка місцевих громад та ОМС - зростаючий внутрішній попит на етно- та гастротуризм	- недостатня інфраструктура для великих подій (місця розміщення, логістика) - низький рівень цифровізації і маркетингу подій - обмежене фінансування і відсутність стабільних спонсорських моделей - недостатня статистика і системність звітності
Можливості (Opportunities)	Ризики та загрози (Threats)
- залучення грантів ЄС та ДАРТ на культурні проекти - розвиток партнерств із бізнесом і міжнародними організаціями - створення туристичних кластерів (Полтава–Опішня–Решетилівка) - використання цифрових платформ для просування подій	- військові ризики та обмеження безпеки масових заходів - зниження купівельної спроможності населення - втрата кадрів у сфері туризму через міграцію - кліматичні ризики для літніх заходів

Джерело: складено авторами

Соціокультурний ефект подієвих ініціатив Полтавщини сприяє збереженню етнокультурної спадщини, популяризації ремесел, фольклору, гастрономічних традицій, а також формуванню локальної гордості та самоідентифікації громад.

Отже ми бачимо, що подієвий туризм на Полтавщині перебуває у фазі стабільного зростання. Поступово формується туристично-культурний кластер Центральної України, що поєднує історичну спадщину, сучасну культурну динаміку та економічну ефективність.

Основними драйверами розвитку є активна участь громад, підтримка регіональних програм, розширення маркетингової присутності та впровадження цифрових технологій.

Водночас для реалізації повного потенціалу потрібні додаткові інвестиції в інфраструктуру, підвищення професійної кваліфікації кадрів та формування системної бази даних для оцінки економічного ефекту подій.

Висновки. Подієвий туризм Полтавської області демонструє стабільну позитивну динаміку розвитку та поступово формується як один із ключових чинників економічного зростання й культурного відродження регіону.

Проведений аналіз свідчить, що івент-ініціативи не лише підвищують туристичну привабливість області, а й сприяють створенню робочих місць, розвитку малого та середнього бізнесу, активізації креативних індустрій і підвищенню рівня зайнятості населення.

Поєднання історико-культурної спадщини, гастрономічних традицій та сучасних мистецьких практик сприяє формуванню Полтавщини як осередку подієвої активності Центральної України. Фестивалі, такі як ГогольFest, Опішня-Слюсар-Фест, Гелон-Фест та Свято Полтавської галушки, виступають ефективними інструментами збереження нематеріальної культурної спадщини, формування локальної ідентичності та підвищення іміджу регіону.

Водночас подальший розвиток галузі потребує комплексного вирішення таких проблем: удосконалення туристичної та транспортної інфраструктури, розширення системи фінансування подій, цифровізації маркетингових і комунікаційних процесів, професійної підготовки кадрів, а також створення інтегрованої бази даних для оцінки економічного ефекту від подієвих заходів.

У перспективі до 2027 року подієвий туризм Полтавщини має потенціал стати ядром регіонального туристичного кластеру, який забезпечить синергію культурних, соціальних та економічних аспектів розвитку, сприятиме підвищенню добробуту населення та інтеграції регіону в національний і міжнародний туристичний простір.

Література

1. Щука Г. П., Ковальська Л. В., Безрученков Ю. В. Подієвий туризм: уточнення базових характеристик. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2022. № 7. С. 70–76.
2. Крупа О. Стратегія розвитку подієвого туризму на регіональному рівні: статистичний аналіз та інноваційні перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-157>.
3. Getz D. *Event Studies: Theory, Research and Policy for Planned Events*. 4th ed. London: Routledge,

2022.

4. European Travel Commission. *Tourism Recovery and Events in Central and Eastern Europe*. Brussels: ETC, 2024.

5. Державне агентство розвитку туризму України. *Стан та тенденції розвитку туристичної галузі України*. 2025. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (дата звернення: 11.12.2025).

6. Полтавська обласна державна адміністрація. *Програма розвитку культури і туризму Полтавської області на 2023–2025 роки*. Полтава, 2023.

7. *Стратегія розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки*. URL: <https://adm-pl.gov.ua/> (дата звернення: 11.12.2025).

References

1. Shchuka, H. P., Kovalska, L. V., & Bezruchenkov, Yu. V. (2022). Podiievnyi turyzm: utochnennia bazovykh kharakterystyk. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi*, (7), 70-76.

2. Krupa, O. (2025). Stratehiia rozvytku podiievoho turyzmu na rehionalnomu rivni: statystychnyi analiz ta innovatsiini perspektyvy. *Ekonomika ta suspilstvo*, (74).

3. Getz D. *Event Studies: Theory, Research and Policy for Planned Events*. 4th ed. London: Routledge, 2022.

4. European Travel Commission. *Tourism Recovery and Events in Central and Eastern Europe*. Brussels: ETC, 2024.

5. Derzhavne ahentstvo rozvytku turyzmu Ukrainy. *Stan ta tendentsii rozvytku turystychnoi haluzi Ukrainy*, 2025. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (data zvernennia: 11.12.2025 r.).

6. Poltavska oblasna derzhavna administratsiia. *Prohrama rozvytku kultury i turyzmu Poltavskoi oblasti na 2023–2025 roky*. Poltava, 2023.

7. Stratehiia rozvytku Poltavskoi oblasti na 2021–2027 roky. URL: <https://adm-pl.gov.ua/> (data zvernennia: 11.12.2025 r.).